

Em. Žák

ŽIDOVSKÁ OTÁZKA



VE SVĚTLE KATOLICKÉ CÍRKVE

NAKLADATELSTVÍ KROPÁČ & KUCHARSKÝ PRAHA

EM. ŽÁK

ŽIDOVSKÁ OTÁZKA
VE SVĚTLE KATOLICKÉ VÍRY



1937

NAKLADATELSTVÍ

KROPÁČ & KUCHARSKÝ PRAHA.

»*Stat crux dum volvitur orbis*«: Svět stále se točí; jenom kříž stojí pevně. Tento hluboký nápis na římském obelisku má nesmírný význam. V proudu věků mění se názory. Nové otázky se objevují. Ať již jako důsledek dříve přijatých a vládnoucích názorů, ať jako přímá reakce, odpor a opak jejich. To je stálý běh světa. Nová otázka a na ni odpověď. Církev s odpovědí nikdy není v rozpacích. Na základě Kristova učení odpovídá stručně a jasně. *Stat crux.*

Dnes máme otázky sociální, národohospodářské, politické, otázky technokracie a t. d. K nim, a to nikoli jako otázka poslední a nejmenší, druží se *otázka židovská.*

Snažím se vymeziti její obsah. Znamená jistě poměr židovské víry ku křesťanství; poměr židovských menšin k národům, v nichž žijí; poměr jejich ke státům. Znamená novodobý proud sionismu a také to, co nazýváme hnutím antisemitickým.

Otázka
židovská
v evan-
geliu.

Otázka židovská není hnutím novým, jež vyvoláno snad bylo přísnými opatřeními v německé říši a snahou omeziti židovský vliv ve státě. Ale je tak stará, jako křesťanství samo. Začíná onou událostí, kdy Ježíš v Nazaretě, kde prožil svůj tichý život, nyní třicetiletý veřejně vystoupil ve sbornici. Četl z knihy proroka Isaiáše: *»Duch Páně nade mnou; pomazal mne a poslal zvěstovat evangelium chudým, uzdravovat zkroušené srdcem, ohlásit milostivé léto Páně.«* Svinuv knihu, jal se dokazovati, že na něm slova prorokova se vyplnila. Posluchači žasli. Divili se smělym slovům tichého, pokorného »syna tesařova«. *»A naplnili se všichni v synagoze hněvem a povstavše, vyvrhli Ježíše ven z města a dovedli jej až na okraj hory, na níž město jejich bylo vystavěno, aby ho srazili dolů.«* (Luk. 4. 28.—29.)

Zde začala nenávist Židů, ve falešném názoru na očekávaného vykupitele se utápějících. A od té chvíle není věku, kdy by potomci nazaretských předků znova nevedli Krista na okraj hory, aby jej srazili dolů. Hněv farizeů rostl při každém veřejném vystoupení Kristově. Znali jenom jeden cíl: zabítí Krista a vyhladiti jeho

učení. Odsoudili jej k smrti. Jejich nitro mělo na chvíli pokoj, když viděli Krista na kříži. Ale zase nenávist propukla, když jeho učedníci hlásali jeho zmrtvýchvstání. Obrátili svůj hněv proti nim. Kamení, meč, kříž čekaly na ně.

A tato rodová nenávist dědila se z pokolení na pokolení. Kde jí není — a rád to doznávám, že u některých Židů jí není — pak oni již vymanili se z neblahého dědictví svých předků a z vlivu talmudistického učení.

Vzpomínám aspoň na život apoštola národů, sv. Pavla, největšího a nejnaděšenějšího hlasatele křesťanství. Když začal hlásati »Ježíše Krista ukřížovaného«, rod se ho zříkal, jej vydědil. Kamkoli vstoupil, všudy jej Židé pronásledovali. Proti němu štváli, jej kamenovali.

Prvními, kdo popudili Nerona proti křesťanům, byli Židé. Manželkou Neronovou byla Poppea Sabina, sama židovka. A také další pronásledování byla z popudu synů Abrahamových.

A co je k tomu vedlo? V první řadě to, že nechápali Krista. Nedovedli rozuměti jeho slovům: »*Nepřišel jsem zákona rušit a proroků; ale přišel jsem je naplnit.*« Kni-

Židů
Starého
zákona.

hám proroků dali jiný smysl. Ve své politické tísní, jež opravdu byla veliká, čekali politického Messiáše. Vykupitele s mečem, a nikoli s křížem. Naplnění sliby o pozemském požehnání a hojnosti statků, jak jim Hospodin sliboval, nedovedli pochopiti Vykupitele, který vykoupí lid od hříchů jejich a sliboval blaženost v říši nadpozemské.

A přece jakou hloubkou myšlenek o Bohu spravedlivém, bohatém odměniteli spravedlivých a Pánu trestajícím každou nepravost, mluví Starý zákon! Jakou touhou po Hospodinu dýší žalmy! Tato víra Židů před Kristem byla životem jejich duší. Lpěli na ní, bojovali za ni. Měli své mučedníky.

Josephus Flavius ve svých »Dějích židovských« vypravuje, kterak Židé i za té doby, kdy Jerusalem byl obléhán římskými legiemi, světili podle zákona sobotu a kněží přinášeli pravidelné oběti. A když Pompejus se svými vojevůdci vstoupil do chrámu jerusalemského, byli plni posvátného úžasu, protože neviděli žádných soch bohů. Jaká to tajemství jediného Boha! Jak hluboko v srdci národa kotvila víra v Hospodina, neviditelného Pána a

Stvořitele. Jaká nezdolná síla víry v duších pravověrného Israele! A kdo by nebyl hluboce dojat, když tito věrní synové Abrahovi a Mojžíšovi po ztroskotání svého svého města v předvečer dne sobotního chodí ke zbytkům hradeb! Svá čela, věrou rozpálená, kladou na zdi a pláčí. Pláčí nad dávnou slávou své vlasti. Nad osudem rozptýleného národa. A prosí, vroucně prosí, aby Hospodin sňal tuto pohanu s jejich ramenou a vrátil jim ztracenou vlast a pohaslou slávu! —

V úctě sledujeme jejich živou víru. A přece jednoho musíme želeť. Proč i ti, vyrostlí již z dědictví nenávisti proti Kristu, nedovedli lépe se vnořiti v život Krista, Messiáše. »*Zpytujte Písma a proroky, oni jsou, kteří vydávají svědectví o mně.*« Pro tato slova neměli a nemají pochopení. Žijí v předsudcích svých předků. Taková je kletba a trest jejich zaslepenosti. Mějme úctu k jejich hluboké víře! Ale ještě větší lítost nad jejich at zavinené, či nezavinené, protože zděděné zaujatosti vůči křesťanství!

*

Ve své kulturní úvaze o židovské otázce mluví dr. *Fr. W. Foerster* o dušev-

Vlast-
nosti
rasy.

ních vlastnostech semitské rasy. Praví: »Je ethmology prokázáno, že národ židovský vyznamenával se vždy *vysokým intelektuálním nadáním, neobyčejnou obrazotvorností, bohatou energií své vůle*, směřující k obdivuhodné vytrvalosti a houževnatosti, jakých nevidíme u arijských kmenů, a rovněž silnými vášněmi. Jejich víra v Jehovu, přísného a spravedlivého, udržovala všechny tyto vlastnosti a schopnosti duševní v potřebné rovnováze.

Ale židovská duše, zbavena tohoto těžiska, vybočí a stává se často nebezpečím. Pro své zvláštní schopnosti duševní může Žid *vysoko vyniknouti a jiné předčítí*; ale může také *hlouběji klesnouti*. Všeobecně řečeno, je pravdou, že čilá duše židovská se svojí fantasií, svými sociálními instinkty, svým bystrým rozumovým životem rychleji než jiné duše propadá zrůdnění, není-li ve víře v Boha soustředěna a chráněna před svými silnými vášněmi. Moderní, ze své náboženské tradice a svého náboženského prostředí vyvrácený Žid, je nebezpečím pro všechnu křesťanskou kulturu. Je to, jak Foerster jej nazývá, »odžidovštělý Žid«. Z kořenu své tradice vyvrácený.

Nechceme však přehlížeti, že Žid v duchu Mojžíšova zákona žijící, zaslouží našeho spravedlivho uznání. Toto orthodoxní, věřící židovstvo žije ve svých uzavřených, moderním duchem doby nezkažených osadách na slovanském Východě, a leckde i v Polsku. »V tom prostředí rostou opravdu silné a nesobecké (charaktery.« (Foerster; Politische Ethik und politische Paedagogic, str. 376.)

*

Po zkáze Jerusalema rozptýlení do všech stran světa, Židé ponenáhlu ztráceli zájem na povolání svých předků, vzdělávání půdy, chovu užitečného dobytka, na stavech s tím souvisejících, a *vrhli se na obchod a peněžnictví*. Národohospodářský spisovatel *Bamberger* praví: »Obchod a peněžnictví (půjčování peněz, bankovní) jsou ze všech povolání ty, které při nejmenší tělesné a duševní námaze, přinášejí největší zisky; a zase naopak o polním hospodářství možno tvrditi, že při největším poměrně namáhání dává ono nejmenší peněžní úspěch. Národu, který, jako Židé, poměrně v malé menšině jsou rozptýleni mezi všemi národy světa, a při tom

Roz-
ptýlení
národa.

má snahu všudy se domoci vůdčího postavení, je téměř samozřejmo, že se převalnou většinou obrátí k takovým povoláním, která slibují při nejmenší práci největší zisky, anebo zajistí jemu, poněvadž v něm dříme touha po nadvládě a duševní převaze, největší rozmach celého národa israelského.«

Židé
podle
talmudu.

Talmud výslovně praví: »Není horšího povolání nad zemědělství. Dá-li někdo sto stříbrných mincí do obchodu, může každý den požívatí maso a víno. Pakli dá sto stříbrných mincí do orby, může jísti jenom sůl a zelí.« Tato kniha prastaré židovské tradice pěstuje v nich pevnou naději, že jednou budou nesmírně bohati, všechny poklady světa ocitnou se v jejich ruce, všichni národové budou jim sloužiti a všechna království budou jim poddána. Tato hvězda naděje jim stále svítí. I žalmy Davidovy jim tuto budoucnost slibují.

Dnešní Židé namítají: Jak mohli naši předkové věnovati se zemědělství, když se jim, přistěhovalcům, žádná půda neprodávala a nenabízela? Nezbylo jim, než kupčiti a obchodovati. Jak se mohli věnovati řemeslům, když nebyli do řemeslných cechů přijímáni? To ovšem je z valné části

pravda. I rolnictvo hledělo na ně s nedůvěrou, cechovnictví bdělo, moderně řečeno, nad čistotou arijské rassy. Ale oni se také o to ani nepokoušeli.

Velký ruský spisovatel, *Dostojevský*, ve svém článku: »*Židovská otázka v Rusku*«, píše o národě židovském takto: »Národ, který 40 století existuje na zemi, národ, který často ztratil svoji zemi, svoji politickou neodvislost, své zákony, ba dokonce i svoji víru, a přece vždycky zase mohl se spojit, v dřívější ideje znovu se vžít, sobě zase zákony a svoji víru znovu si dáti, tak tuhý národ, tak neobyčejně silný národ, nemohl jinak žít nežli »*stát ve státě*«.

Dostojevský
o židovské otázce.

A v čem záleží tento stát ve státě, v čem jeho věčná nezměnitelná idea? I kdyby nebylo mi možno v podstatu toho vniknouti, možno aspoň některé, byť jenom vnější známky tohoto státu ve státě udati. Tyto známky staly se přímo náboženským jejich dogmatem: Je to jejich odloučenost a uzavřenost přede vším, co není židovského; jejich nespojitelnost s jinými národy. Jejich víra, že v celém světě žije pouze jediný, osobitý národ, Židé. Je to jejich přesvědčení, že se všemi ostatními národy,

jestli které jsou, tak mají nakládati, jako by jich nebylo. »Odluč se od jiných národů a vytvoř svoji jedinečnost, zvláštnost! Věř ve svoje vítězství nad celým světem! Věř, že ti vše bude poddáno! I když svoji zemi a svoji politickou samostatnost ztratíš, když po celém světě mezi všemi národy budeš rozptýlen, vše jedno: Věř jen ve vše, co ti bylo přislíbeno! Jednou pro vždy věř, že to vše se stane. A než se to stane, žij, pohrdej, využítuj! A čekej, čekej, čekej! To je asi krátký obsah a trest tohoto „státu ve státě“.«

Mimo tyto jsou ovšem ještě vnitřní a tajné zákony, které tuto ideu stále živou udržují. Zde není sebezachování první příčinou; ale idea, která všechny strhuje, je řídí a udržuje . . .«

Dostojevský ve svém pojednání má na zřeteli především neporušené konservativní židovstvo na Východě , v Rusku.

Západní židovstvo, během věků rozptýlené, podleгло jistě vlivům prostředí a okolí, které jeho světový názor značně pozměnily, jej rozložily. Také ideu o pozemském vyvolení a poslání vyhladily. Často si osvojili ducha národů v němž žijí. Oni,

možno-li tak říci, se christianisovali. Přispůbili prostředí.

*

Idea messianská během historie židovského národa změnila naprosto svůj obsah. V Písmě sv. mluví se jasně o *Messiáši* jako Vykupiteli lidstva z jeho hříchů. *Messiáš* je tu v antithesi, v protikladu, proti prvnímu člověku, »v němž všichni zhřešili«. *Kristus* zove se »*druhý Adam*«; duchovní praotec lidstva; jako zase jeho *Matka Maria* je protikladem první ženy, *Evy*. *Maria* »*druhá Eva*«.

Messiáš
v názoru
židov-
stva.

V tom smyslu mluví též všichni proroci o Vykupiteli. Na jeho obraze takofka kreslí tím pilněji, čím více se blíží »plnost času«. Jeho obraz je propracován dříve, než se narodil. Židé jej pozdravují jako syna Davidova, protože z jeho rodu měl vyjít. Prorok *Isaiáš* jasně v něm vidí »*muže bolesti*«, který *v pravdě raněn jest pro nepravosti naše a potřin pro hříchy naše; jeho zsinalosti (smrti) uzdraveni jsme*«. (Is. 53, 47.)

Ale *Israel* valnou většinou jej chápal jako obnovitele dávno pohaslé slávy království Davidova a Šalomounova. Jako obnovitele politické moci a síly. V takovéhoho

Vykupitele doufal, čím více trpěl útlaků v zajetí assyrském a babylonském, kde hlavně politická osvoboditelská činnost příštího vykupitele nabyla pevné představy. A když římská vláda dala jim občas cítiti tvrdost své moci, Vykupitel-osvoboditel od této vlády byl jedinou touhou a představou jejich messianské idey. Vzpomeňme, že za času obležení Jerusalema v každém vůdci té či oné strany spatřovali svého vykupitele. »Bar Kochbu« za vlády Hadriánovy vítala většina jich jako svého vykupitele.

Jerusalem ztroskotán; Židé rozptýleni mezi národy. Tu idea messiánská poněnáhu měnila svůj smysl. Nikoli jednotlivec, jediná osoba, ale celý židovský národ je *Messiášem světa*.

Židov-
stvopřed
Kristem
a po
Kristu.

»Mnozí lidé prostě ztotožňují židovstvo, jak myšlenkově se vyvinulo ve věku křesťanském, se židovstvem předkřesťanským. To jest zcela mylné. Náboženství Starého zákona, Mojžíšovo a velkých proroků, hlasy Davidových žalmů, bylo duchovní. Ukazovala na Krista Ježíše. Proto věrní tomuto duchu — byť jich bylo málo — přijali Krista jako Messiáše. Ale Židé, žijíce v rozptýlení, ideu messiánskou

cháпали zcela jinak. Slib, který Hospodin dal Abrahamovi: »V tobě budou požehnána všechna pokolení země«, chápou tak, že celý národ židovský je Messiášem. Idea messiánská vykládána kolektivně. Celý národ stane se světu Vykupitelem. Idea *Messiánská znárodněna a zmaterialisována*. Židé budou prvním národem; všechny poklady světa ocitnou se v jejich ruce; všechny národy budou jim sloužiti, všechna království budou jim poddána. Taková je víra dnešního židovstva. A zdá se mi, že v jistém smyslu proroctví se plní. Vliv židovstva nabyl povážlivé síly. Jej omeziti, židovstvu dáti — ovšem bez násilností a s plnou šetrností k jejich svobodě víry — *na veřejné záležitosti vliv pouze úměrný jejich početnosti*, toť problém, který v prvé řadě jmenuje se »Židovská otázka«.

Zaujatost, nevraživost, nenávisť pravověrných Židů proti křesťanům nejednou se vykládá jako *důsledek jednání a chování křesťanů proti nim*. — Kdo z křesťanů hrubě, ano násilnicky proti Židům jedná, hřeší. Přestupuje příkázání Kristovo o lásce k bližnímu. *Ghetto*, uzavřená část města, vyhrazená za obydlí židovským osadníkům, nebyla příčinou jejich pohrdá-

ní a nenávisti proti křesťanům. Ghetto bylo ochranou křesťanské většiny proti židovským vlivům a moci.

Středověk
věk
ohrání
křesťa-
ny.

Středověk chránil přirozená práva židovstva; jejich život, školy, bohoslužbu. Ale chránil též křesťany před nebezpečím jejich vlivu. Církevní právo zakazovalo v středověku mnohé, co dnes zase v německé říši se uplatňuje. Tak na př.: Křesťané nemají u Židů bydleti; nemají u nich sloužiti; křesťanské ženy nemají býti kojnými židovských dětí. Bylo zakázáno Nejsvětější svátost nésti židovskou čtvrtí (aby zabráněno bylo jejímu zneuctění a případným bouřím). Židé za žádných okolností nesměli býti připuštěni v klášteřích k rozhovoru s řeholnicemi. Potomci ze židovstva nesměli býti přijati do řádu Menších bratří; a stalo-li se kde z neznalosti původu jejich, nemohli se státi ani quardiány, ani provinciály. Židovský lékař nesměl býti volán k nemocnému křesťanu, a to pod trestem odepření svátostí a křesťanského pohřbu. Ke křesťanským ženám nesměly choditi židovské pomocnice k porodu. Sňatek mezi židovskou a křesťanskou dvojicí nebyl prostě dovolen, a byl zcela neplatným, byl-li z neznalosti uzavřen.

Přítomná doba, v níž poměry jsou velmi složité, kdy konfesse jsou silně promíšeny a tím náboženská snášelivost — nedím to nesnášlivě — značně vyvinuta, nutný styk společenský, politický a národohospodářský, mnoho musila z oněch, nám již stroze znějících nařízení, sleviti. A je jistě zajímavá, že provinciální církevní sněm pražský z roku 1860 obnovuje staré předpisy, které zakazují: 1. aby křesťané trvale vstupovali do služeb židovských rodin; 2. aby křesťanské kojné jenom ve svých křesťanských domech přijímaly do ošetřování děti židovské; 3. aby křesťanské rodičky nevyhledávaly pomoci židovských pomocnic.

Takovým nařízením sluší ovšem rozuměti v duchu doby. Neboť *středověk žil v poměrech daleko jednodušších a byl dobou, kdy víra a náboženská příslušnost byla v životě daleko více v popředí*. Naše doba nábožensky velmi snášlivá, ano vlašná, nezná zaujatosti oproti vyznavačům jiného náboženství. A tato vlašnost jest často stejná jak u mnohých křesťanů, tak u Židů.

Teprve počátkem renaissance uvolňovaly se hráze, jež měly chrániti duchov-

ně méně silné a málo odolné křesťany před vlivem židovstva. Potom protestantská reformace a především francouzská revoluce připravovala cestu k úplné emancipaci Židů. K naprostému zrovnoprávnění jejich s křesťanskými občany.

Po francouzské revoluci, kdy dnešní kapitalismus začal se rozvíjeti, brzy stali se Židé vůdci peněžnictví a spekulace. Vnikli, nikoli snad úskokem, ale svými rodovými schopnostmi a vlastnostmi, do rozvětveného bankovníctví, do velkovýroby v průmyslnictví, do velkoobchodnictví, žurnalistiky, literatury, divadelnictví. Tyto obory naplnily svým duchem, svými názory a tak zatlačily názory křesťanské.

*

Tragika
národa.

Tragika židovského národa. Národy hynou (egyptští, assyrští, babylonští), anebo splývají s jinými národy-vítězi, mění svoji osobitost (Řekové, Římané). To je ono neúprosné fatum, úděl a osud národů. Jedinou výjimku mezi nimi tvoří *národ židovský*.

Vyvolen k tomu, aby byl nositelem víry v jednoho Boha a naděje na Vykupitele, měl vznešené poslání mezi ostatními

národy. Nesl pochodeň světla. A tuto úlohu též plnil. Ale té chvíle, kdy zvolal: »Ukřižuj, ukřižuj ho!«, kdy ve své zaslepenosti všechnu zodpovědnost za smrt Kristovu vzal na sebe slovy: »Krev jeho na nás a na naše děti«, začíná jeho tragika. A ta trvá podnes. Národ se zpronevěřil úkolu, který mu Prozřetelnost určila: Jeho apostasie nese mu zlé ovoce. Negativní, rozkladná činnost nabyla v něm vrchu.

Sv. Pavel vroucí láskou lnul ke svému národu. Ano, byl ochoten vlastní svoji věčnou spásu obětovati, když tím svůj národ zachrání. Tím více bolelo jej, že jeho sourodáci nepochopili, zavrhli Krista. O této zaslepenosti sám napsal hořká slova: »Co Israel hledal, toho nedosáhl. Vyvolení dosáhli; ale ostatní stali se zaslepenými, jakož je psáno: Bůh dal jim ducha odboje; oči, aby neviděli, a uši, aby neslyšeli, až do dnešního dne.«

Nehledají spásy duchovní, statky věčné, hledají blaho pozemské, statky časné, bohatství a moc. K zemi je obrácen jejich zrak; všechna jejich mysl utápí se v hmotném. Jim stal se kříž pohoršením; jeho vyznavače považují za své nepřátele.

Osudovou tragikou židovstva je též ona statisíciletá *zaturzelost proti křesťanství*. Sami nevěří v hřích dědičný, jímž trpí všechno lidstvo. Ale *zášť proti křesťanství jest jeho dědičný*, národní hřích od dob Kristových. A jen málo jich dovedlo se z toho zajetí vymaniti.

Richard
Kralík
o židov-
stvu.

Znameníť kulturní filosof, nedávno zesnulý, *Richard Kralík*, který se svém domě ve Vídni shromažďoval výkvět katolické inteligence, napsal: »Náleží k nejvýznamnějším zjevům kulturních dějin, že staří řečtí, římské a němečtí pohané přijali křesťanství. Církev přejala vše, co bylo zdravé v pohanské kultuře, filosofii, v umění — a bylo to vlastně vyzářování prazjevení — do své stavby. Pohanství, když pominula první nevraživost, se vzdalo; pohanské chrámy proměněny v křesťanské.

Ale u Židů nestalo se tak. Ač křesťanství zrodilo se v lůně židovstva — jež bylo podle výstižných slov sv. Pavla vychovatelem ke Kristu — projevilo se židovstvo jako naprostý protiklad, jako zápor a zásadní nepřítel křesťanství. Je historickým faktem, že s Konstantinem Velikým a za jeho nástupců všechno pohanstvo

s vlajícími prapory a na konec bez výhrady přešlo v křesťanský tábor, co zatím v týž čas židovstvo stávalo se vždy židovštějším, vždy protikřesťanštějším, vždy talmudičtějším. Jenom, máme-li na paměti radikální odvrát židovstva od jeho poslání, Bohem určeného, můžeme rozuměti pozdějšímu antisemitismu. To není boj proti rase (v Německu ovšem jest tomu tak; poznámka autorova), není to zloba, nenávisť, rozkoš z pronásledování; je to obrana proti antichristianismu, proti duchu, který popírá křesťanské ideje, které v Starém zákoně tak nádherně byly předpověděny a připravovány. Národ, který podle slov sv. Augustina nesl pochodeň víry mezi národy, sám nyní zatvrzele bloudí ve tmách.

Církev vidí tuto tragiku národa; ale modlí se i za tyto odvěké své nepřátele. Nazývá je »perfidi Judaei«, zrádné, svému poslání zpronevěřilé a modlí se, aby Bůh odňal clonu s jejich srdcí a oni poznali Ježíše Krista.

A jejich osud je dovršením tragického pádu. Bez vlasti, bez krále, rozptýleni po celém světě. Bloudící Ahasver, čili »věčný Žid«. Legenda o Ahasverovi, který

odepřel oddechu Ježíši Kristu, když tento, nesa kříž, chtěl na prahu jeho příbytku si odpočinouti, a tvrdě jej odehnal od svého prahu, je dvoutisíciletou skutečností. »Ty's nedopřál na chvíli odpočinku mně, a za to nebudeš míti ani ty odpočinku po všechny věky.« Tento nejtragičtější symbol národa, který měl nejvznešenější světové poslání, jakého nedopřáno žádnému národu jinému.



Kult
zlata.

Zlaté tele má v Židech své stále zbožňovatele. Mojžíš sestupuje se Sinaje s deskami zákona, v posvátném hněvu zlaté tele rozbil. Dnes není horlitelů, kteří by v duchu velikého vůdce proti této modloslužbě ve vlastním národě povstali a dusili touhu po statcích pozemských. Židé vědí, že peníze jsou mocností. Jsou klíčem, který otevírá dveře ke všem úřadům, ke všem podnikům. Přední národohospodářský spisovatel, *Werner Sombart*, ve svém díle: »*Židé a národohospodářství*« dokazuje, že moderní kapitalismus ve svém duchu a methodě (naprostý konkurenční boj, akcionání podniků, anonymitu akcií atd.) je dílem Židů. A ti také mají jej v ruce. A není to židovská nevěra, která je k této práci

vedla; ale je to jejich víra, že oni jsou povoláni vládnouti světem. Je to zvláštní, z víry plynoucí mravouka.

Ale oni namítají: Nejsou i mezi křesťany velicí peněžní spekulanti, buršiáni, zástupci dnešního kapitalismu, kteří nejednou jsou chytřejší a úskočnější »nad Žida«? Je potřebí, aby křesťané zpytovali nejdříve vlastní svědomí, dříve nežli hodí kámen po Židech.

Zajisté. Plně to přiznáváme. A přece je v tom veliký rozdíl. U křesťanských kapitalistů je toto uctívání zlatého telete důsledkem odpadu jejich od víry. Křesťanství nazývá takové jednání v duchu Kristově »*mamonem nepravosti*«. Je to proti křesťanské mravouce. U Židů však přímo vyplývá tato honba po zlatě z jejich, ovšem porušené a zvrácené víry. Je v duchu talmudismu, třeba neuvědomělého. Kristus takové jednání zakazuje; Hospodin Židů je dovoluje.

Znamenity katolický apologeta, P. Albert Maria Weiss, bývalý profesor na frýburgské universitě ve Švýcarsku, ve své knize »*Sociální otázka a sociální řád*«, velmi podrobně zabývá se židovskou otázkou. Táže se: »Za kterých dob byl Israel lepší?

P. Alb.
M. Weiss
o židov-
ské otáz-
ce.

Když nyní putuje po zemi i po moři a přísahá a zbožňuje pouze zlato, anebo tehda, když bylo jeho ideálem, aby každý seděl pod svým vinným keřem nebo pod svým fíkem a zval k sobě souseda? Netřeba zajisté dlouho o tom se rozmýšleti: Máme již dávno Orient na své šíji, jako antilopa lva. Dík naší bláhovosti, které jsme propadli tím, že jsme dali plnou svobodu (emancipaci) Židům.« A dále píše: »Židovstvu je svět pralesem, v němž každý kácí, pálí, prodává, vykořisťuje podle své libosti. Škoda jen, že stromy tohoto pralesa jsou živí lidé.« Jediné východisko z těchto poměrů spatřuje v tom, aby včas postavena byla hráz hrozící povodni východními vykořisťovateli. A chválí francouzského krále Ludvíka svatého, který chránil svůj lid proti nadvládě Židů, žijících z lichvy, a všechny, kteří nechtěli rozuměti čestnému obchodu, anebo průmyslové práci, vypověděl. Největší mravní prostředek k překonání židovské nadvlády vidí *v živoucím křesťanství.*

*

Převaha
židov-
stva.

Převaha židovstva v kulturních oborech nejlépe vysvitne z několika zpráv, které mám po ruce.

Tak v Rakousku denní tisk, film, literatura, divadlo, bankovníctví, průmysl, velkoobchod, je většinou v rukou židovských. Největší listy (Neue Freie Presse, Neues Wiener Tagblatt, Neues Wiener Journal) jsou vedeny židovskými novináři. Tři hlavní kapelníci vídeňské státní opery (Alwin, Krips, Reichenberger) a rovněž vrchní režisér (Wallerstein) jsou Židé. Či není snad dosti křesťanských umělců pro tento odbor? Na vídeňské universitě, zejména na lékařské fakultě, je mnoho židovských posluchačů. Z lékařů vídeňských je 70—80 procent semitského původu. Z advokátů je 1939 Židů, a pouze 520 arijského původu. Velké obchodní domy jsou z 80 procent v židovských rukou.

V Maďarsku jsou poměry podobné. Tak ve Všeobecném úvěrním ústavu je 90 procent ředitelů Židů! Obchod minerálními vodami je 100 procent židovský; mlynářské závody mají 80 procenty v židovských rukou, atd.

Uberský biskup, zesnulý Prohászka, znamenitý bohoslovecký spisovatel, poukázal důtklivě na to, že v řadách inteligentních stavů a v hospodářském oboru židovský živel je oproti maďarskému v ne-

Svědectví uher-
ského
biskupa.

zdravé nadvládě. A prohlásil za *právo a povinnost křesťanského národa*, brániti se proti tomuto nebezpečnému nepoměru. Národ má ve jménu demokracie odmítnouti takovou demokracii, která vede k těmto zjevům.

Praví výslovně: »Není to zášť proti nějakým lidem, tedy ani proti Židům, která je důvodem našeho jednání; ale láska, kterou jsme povinni sobě. Nemáme na mysli nějaké pogromy a násilnosti. To vše jest zlé a nikdy nevede k dobrému; ale musí se vždy vycházeti z řádného zákonodárství a přiměřených nařízení, abychom se mohli brániti proti tomu, co jako mlýnský kámen visí nám na krku. *Musíme povznésti národní sebevědomí a omeziti sebevědomí židovské.* Zlu budeme čeliti, když bude stanoven t. zv. *numerus clausus*, byť to znělo zcela nedemokraticky. Naše demokracie není zajisté k tomu, aby jinou vetřenou demokracií byla pohlcena. To by přece bylo nedemokratické. Jestli se vzdělaný Západ bije za takovou demokracii, nechme mu, aby sám zakusil na vlastním těle, jak bude brzo pohlcen vzrůstem židovstva. My mu nebudeme v tom bránit. Ale nedáme si jeho recept ani ve jménu humanity, ani

ve jménu demokracie předepisovati. Tento názor nabývá u nás vrchu. Ať si to jmenují antisemitismem nebo reakcionářstvím; *já jmenuji to křesťanstvím a vlastenectvím.* My nebudem přísahati na jalový liberalismus, který národ připravuje o dům a půdu, a vyhání jej z vlasti. Zásady a ideály nejsou tu pro to, abychom na ně skončili a zahynuli. Takový liberalismus, který všem dává stejná práva bez rozdílu, je zradou národa a je možný pouze v dobách, kde vládnou hesla, o jichž obsahu nikdo hlouběji nepřemýšlí. Ale my tyto nejasné doby máme již za sebou a účinky falešných systémů vidíme na našich smutných poměrech.«

Tyto úvahy bystrého pozorovatele přítomnosti měly by věru i nás nutiti k přemýšlení. Snad nejsme dosud tak zamořeni židovstvím, jako v jiných zemích. Ale je na nás, bychom nedopustili, by k nim v našem státě došlo. Jsme k Židům spravedliví. Na nedávném kongressu sionistů v Ženevě byli jsme pochváleni za svoji toleranci k Židům. Ale je potřebí, aby i oni byli k nám spravedliví a ohleduplní a nechtěli, aby jejich menšina hledala přemoci a nepřiměřeného vlivu na naše veřejné i sou-

kromé poměry. Židé mají všechna práva národnostních menšin. Kéž jsou si toho vědomi a v těchto mezích také spokojeni! Pak t. zv. protižidovské hnutí nikdy u nás nevzplane, jako je vidíme v říši sousední!

*

Židé
v Ně-
mecku.

V Německu, »*Třetí říše*« Hitlerova, zaujala v židovské otázce stanovisko jistě nejpříkřejší. Hrozila jí, jak tvrdí, úplná převaha židovstva nad německým národem. Věcný a nejvýš objektivní Herderův »Konversační slovník« píše: »Židé převyšují v průmyslu a v obchodu, i když tvoří sotva 0.95 procent veškerého obyvatelstva, desateronásobně; v peněžnictví a úvěrním hospodářství čtyřicetinásobně svůj počet. Ovládají nejenom německé národohospodářství, ale také německý duchovní život, kulturu, tisk, divadla, kina atd. Ve velkých německých městech 40—50 procent je židovských advokátů a lékařů. A je snad nekřesťanským, aby tato převaha semitských živlů byla ponenáhlu uvedena na spravedlivou míru? Aby měli natolik přístup k těmto povoláním, kolik odpovídá jejich národnostní menšině?«

Henleinova »Sudetoněmecká strana« žádá, aby ve státních úřadech dostalo

se německé menšině tolik míst, na kolik v poměru obyvatelstva českého a německého mají spravedlivý nárok. Že tento nárok mají ti, kdo k našemu státu upřímně se hlásí a k němu poctivě lnou, nikdo nebude popírati. Že však tohoto nároku nemají, kdo se potají hlásí k německé říši, pro tuto dělají u nás propagandu, a přímo proti našemu státu pracují, rovněž je jisto. Nebudeme si přece nasazovati zrádce do svého státního organismu. Těžce jsme na to doplatili. Dva bývalí němečtí poslanci v našem parlamentě, kteří se ocitli ve vyšetřovací vazbě proti zákonu na ochranu republiky, uprchli, zrušivše slib, do Německa a zde byli odměněni předními úřady. Takové případy nutí k největší opatrnosti.

Německé protižidovské zákony, které mají chrániti německý národ před nebezpečnými hmotnými a duševními židovskými vlivy, nepřišly náhle. Ale dlouho se připravovaly. Je také známo, že velcí duševní pracovníci němečtí, jako *Wagner a Göthe*, byli zásadními antisemity. Wagner viděl v židovských skladatelích nebezpečí pro vážnou, klassickou hudbu. Göthe ve své knize »Wanderjahre« prolašuje, že v ideálním jeho státě nemají býti trpění Židé,

poněvadž podrývají základy křesťanské kultury. »Kultura je křesťanství a antisemitismus znamená ochranu kultury.«

Názor
dr. Het-
tingra.

Na veliké nebezpečí židovského vlivu na křesťanskou kulturu důtklivě upozorňoval již známý apologeta, profesor na würzburgské universitě, *prelát Fr. Hettinger*. Napsal: »Otázku židovskou jistě nelze luštití nenávistí a surovostí. Obnovení našeho národa v duchu křesťanském je při tom hlavním cílem, poněvadž jenom tak můžeme se chrániti před hmotnými a ještě většími duševními škodami, které nám ze židovstva hrozí. . . Je to tvrdé, ale pravdivé slovo: Židy vydávaná a inspirovaná literatura, židovský tisk, je neštěstím pro Německo. Podkopává úctu ke všemu svatému, ničí všechnu autoritu, zesměšňuje všechny ideály našeho německého lidu, hanobí naše největší muže. Čilost Židů v tisku je v převráceném poměru k činnosti tohoto malého národa v jiných oborech. Jsouce bez vlasti, z valné části i bez víry, někdy i beze cti a bez svědomí, honí se jen po penězích a po zisku. Všemi prostředky, jak je skýtá výchova, dědičnost, zvyk, zchytralost, bezohledné sobectví, již po mnohá desetiletí jako ssací pumpou na tisíci cest

vytahuje všechny peníze a všechny peněžní hodnoty z těla národu, který jim, bez vlasti žijícím, velkomyslně nabídl svoji vlast.«

Jinde ukazuje Hettinger, »jak namnoze stará, rodová domácí šlechta byla zatlačena novou židovskou aristokracií, která není tak ušlechtilá v mravech, tak úzkostlivě cti dbalá, jako ona dávná.« (Hettinger, »Aus Welt und Kirche«, str. 41.)

I Hettinger ve svém posudku má na zřeteli *ono liberální, z kořenů Mojžíšova zákona vyvrácené židovstvo*, a nikoli ty Židy, kteří v duchu své víry a v souladu s ní žijí.

ANTISEMITISMUS.

„*Le juif roi de l'époque.*“

Žid je králem doby.

Cremieux.

Sebevědomé zvolání židovského francouzského politika *Cremieuxe* otevřelo mnohým oči. Nikoli ten, kdo je v čele státu, ale ten kdo je pánem kapitálu, peněžnictví, tisku, ten ovládá svět. *Antisemitismus* znamená obranu proti nátlaku všeho nepřiměřeného vlivu židovského na všechny život národohospodářský, politický, sociální atd.

Antisemitismus náboženský pro nás neexistuje. V nynější době náboženské snášenlivosti, ba vlažnosti, není vůbec nějaké nepřátelství proti věřícím z Israele myslitelné.

»*Nepřišel jsem zákona zrušit, ale naplnit.*« Tak ohrazoval se Kristus proti těm, kdo mu vytýkali, že prý je rušitelem zákona. Kristus Starý zákon vyplnil a pravého

jeho ducha učinil náboženstvím světovým. Z trestí národního náboženství židovského, povýšeného, rozvinutého a posvěceného ideou lásky k bližnímu, založil náboženství pro všechny národy, všechny země, všechny časy. To je obsah katolického náboženství.

Židé, nechápající smysl t. zv. anti-semitismu, mohli by právem říci: Což nebyl Kristus a jeho matka židovského původu? Jste-li nepřáteli židovstva, neřežete do vlastního těla? Na to odpovídáme: Kristus a jeho matka krví svojí ovšem pocházejí z rodu semitského. Nejstarší obrazy Kristovy též nesou v jeho tváři výslovně rysy židovské. Ale vše to není podstatné a rozhodující. Kristus je Syn Boží, »jenž se počal z Ducha svatého«. Není synem židovského otce. »Narodil se z Marie Panny«, která zase, uchráněna zvláštní milostí Boží od hříchu dědičného, byla takofka vyňata z přirozené souvislosti s národem židovským. Oba jsou v podstatě *mimo národ židovský*.

Naděje na vezdejší, pozemský blahobyť a bohatství, stále živené zvrácením náboženských představ, byla a je dosud hybnou silou vši činnosti, vytrvalosti, hou-

ževnatosti a nepoddajnosti židovského národu. Dějiny židovstva mezi národy jsou dějinami neúnavně usilujících a na největší dosažitelný zisk počítajících obchodníků, peněžníků, kupců a věřitelů.

Solovióv
o židov-
ské otáz-
ce.

Ruský filosof *Solovióv* napsal pojednání: »*Židovská otázka je otázkou křesťanskou.*« Křesťané musí zase býti křesťany v duchu podle křesťanské mravouky, býti křesťany nejenom v neděli, ale i každý všední den, zhostiti se židovských praktik, nejednati podle jejich svůdného, a často též špatného příkladu, to je *smysl pravého antisemitismu*. Potom bude celému světu patrný rozdíl mezi křesťanem a Židem ve všem životě soukromém a veřejném. A to bude konec antisemitismu.

»Jenom vlastní živá víra a vlastní mravní jednání v duchu víry dá křesťanům právo, aby představitele nejstarší apostasie a jejich neblahé jednání volali na soud světa a je v praktickém životě zatlačili do náležitých mezí. Pokud křesťané se zpronevěřují svému vlastnímu poznání, stále ztrácejí vůdčí své poslání. *Vítězství židovstva je trestem za to, že křesťanská společnost zapřela ideje a organisaci pravého křesťan-*

ství. Nadvláda židovstva je dopuštěna jako trest Boží.«

Přední křesťanský sociolog Kar. Vogelsang v tomto duchu napsal hluboká slova: »Jak se zdá, spočívá to v úradách Prozřetelnosti, aby židovstvo vždy znovu uchvátilo právo prvorozenství, přednost před jinými národy a bylo nástrojem trestající spravedlnosti na křesťanské národy, kdykoli tito zanedbali vykonávat vyšší prvorozenká práva opravdového živoucího křesťanství. Jasně řečeno: Uznáváme providentiální postavení židovstva. Víme, že židovskému národu bylo propůjčeno právo prvorozenké přede všemi národy, ale ono tuto svoji výsadu, zahrnuvši Messiaše, uskutečňuje v *pozemské vládychtivosti*.

Názor
Vogel-
sangův.

Víme, že prvorozenké právo přešlo na vyvolený lid Nového zákona, křesťanstvo. Ale jenom pod jednou podmínkou: Jenom *pokud všechny mravní zásady křesťanské v něm žijí a svátosti i milosti v něm působí*. Čím méně křesťané tyto podmínky plní, tím více zase se probouzí prvorozenké právo židovstva; a ve chvíli, kdy křesťanstvo od své víry a mravů odpadne, v té chvíli probouzí se ve vší své síle prvorozenství židovstva. Pokud křesťané židovského

ducha, jejich výhradní smysl pro pozemské záležitosti, touhu po majetku, ze svého vlastního srdce nevyrvou, *potud budou cítiti jejich nobu na své šiji.*» (Klopp, *Sociale Lehren des Karl von Vogelsang*; str. 93.)

Maďar-
ský bis-
kup o ži-
dovské
otázce.

Slavný uherský biskup, *Ottokar Prohászka*, k židovské otázce poznamenává: »Jsem toho dalek, abych zaháněl Židy do středověkého ghetta. Ale také nechci, aby duch ghetta zaplavil nivy našeho duševního života. Zdá se mi, že nebeská klenba se řítí a věčná světla pohasínají. Příčina toho jsou ustavičné útoky židovského tisku na křesťanskou víru a mravnost. A my proti němu nemáme silného křesťanského tisku. *Antisemitismus není našim povoláním; ale vlastenectví je naší povinností.* Chceme chrániti zemi a národ před židovskými rozkladnými vlivy; chceme náš lid nabádati k pokroku, k práci, k snaživosti. A proto ukazujeme, jak ponenáhlu, ale jistě naše země je dobývána židovskými činiteli. A táži se: »*Nejednali by Židé stejně, kdyby měli svoji vlastní zemi a tam chtěl nežidovský lid vniknouti a židovský domácí lid zatlačovati?* My katolíci neznáme žádného antisemitského hnutí. Neboť to, co

Židé tak nazývají, jest pouze ochrana křesťanství a domácího lidu.«

Židé vnesli do národohospodářského života onen strašný, nikdy neukojený hlad po největším zisku. Vnesli zásadu, že každý prostředek je dovolený, kde se jedná o zisk, zásadu konkurenčního boje až k naprostému zničení soupeře; onen názor, že všechny duchovní ideály, mravní hodnoty, čestnost, musí ustupovati před zájmy obchodními. »Fiat quaestus — pereat mundus«, at zhyne svět, jenom když mám zisk, to je otravná zásada, kterou vnesli do života semité, kteří, jako vyvrácený strom ze svých kořenů, zpronevěřili se zákonu Mojžíšovu.

Vzpomeňme oproti tomu středověkých, na křesťanském náboženství založených řemeslnických a obchodních cechů a společenstev. Zde pracovalo se »pro čest Boží a k uspokojení odběratelů«. Rcete, v kterém obchodě či dílně, — velkopřemyslu ani nesmíme vzpomínati — platí dnes tato zásada? I křesťanští obchodníci jsou zamořeni tímto heslem. A je snad reakce proti těmto zásadám v křesťanských zemích dovolená, mravná, nutná?

Kterýsi francouzský spisovatel nazval Zidy »*Ferment der Dekomposition*«. Kvasem rozkladu. Nemá tu dojista na mysli ty, kteří věrni víře svých praotců, poctivě svůj chléb si dobývají. Ale ony, kteří od své víry odpadli a všechny zlé vlastnosti přenesli ve svoje veřejné působení. Postavili se hned zpočátku v čelo rodící se sociální demokracie (Marx, Lasalle), a v čelo ruského komunismu. (Troický v Rusku; Bela Kun v Uhrách a nyní ve Španělsku.) Vyvolávají revoluci ve vědě i v umění, které rádi dávají jméno pokrok. Freud, známý vídeňský lékař, položil základ psychoanalýsi, jež příčinu všech duševních poruch hledá v sexuální zdržlivosti. Sám je přesvědčením materialista. Einstein svým relativismem otřásá statickými principy fyziky. Co v jejich názorech je správné, rádi uznávají vážní současní vědci. Ale ono přehnané a nepravé daleko převyšuje správné a pravdivé. V divadelnictví pod heslem pokroku uplatňuje se »nové umění« režiserské Jessera, Piscatora, Reinharta, které hledá nové cesty. Opereta nebezpečně ohrožuje klasickou operu. I v tom židovští skladatelé (Kalmán — vlastně Kopffstein, Benatzky,

Ascher, Berté — vlastně Bettelheim) často vydražďují smyslnost pod rouškou umění. Proto vším právem možno nazvati tyto židovské duševní pracovníky »Ferment der Dekomposition«!

A přece bylo by i tu křivdou generalisovati. Všechny ty »pokroky« jsou zásluhou liberalistických, často atheistických, z tradice svých předků naprosto vykloubených Židů. Jsou i dnes ušlechtilí Židé, kteří s touto rozkladnou činností svých bývalých souvěrců nesouhlasí. Je odsuzují. Ale nikdy jsme neslyšeli, že se proti této rozleptávající činnosti svých soukmenovců stavěli. Že nechtějí s nimi míti nic společného.

Katolická církev exkomunikuje, vyloučí ze svého společenství ty, kdo zúmyslně a tvrdošíjně proti ní jednají. Neměly by židovské obce podobně jednati proti těm, kdo přímo proti duchu jejich víry jednají, židovstvo kompromitují a je uvádějí v pohanu, ano v nenávisť?

Jsem rozhodný nepřítel hrubého a násilnického antisemitismu. To je *ošklivý novotvar na stromě křesťanské kultury*. Je v přímém protikladu našemu náboženství. Velmi často poukazují na jasné a

úctyhodné vlastnosti našich židovských spoluobčanů. Jejich pracovitost, počáteční šetrnost, vytrvalost v povolání, na jejich ochotnou trpělivost, s jakou přijímají kupujícího. Poukazuji na jejich spořádaný život rodinný, kde otec je nedotknutelnou autoritou, matka duší domácnosti. Kde manželských rozvodů je poměrně velmi málo, byť jim nebylo manželství podle jejich mravouky svazkem nerozlučitelným. Zním židovské rodiny, které naprosto nečiní rozdílu mezi chudým souvěrcem a chudým křesťanem; ale dají každému z nich rádi a obětavě. V tom směru *nerozpakuji* se prohlásiti, že jsem filosemitou.

Když před mnoha lety v městě mého mládí, v Táboře, pouliční spodina vytloukala okna židovským spoluobčanům, ba ani jejich synagogy před tímto vandalstvím neušetřila, neváhal jsem v domácím listě taková jednání rázně odsouditi. Ti bujni antisemité měli to mně za zlé. Neušel jsem jejich potupné kritice. Ale byl jsem klidný a spokojený. Zastal jsem se dobré věci a veřejně odsoudil surovost, která si chtěla obléci plášť vlastenecké pokrokovosti.

*

Liberálové nám řeknou: »Vidíte-li, jak Židé jsou čilí, pracovití, trpěliví, houževnatí, jak svojí neúnavností bohatnou, vezměte si z nich příklad. Tak nejlépe budete čeliti semitismu, na který tak rádi naříkáte.«

Ano, učte se v mnohém od věřících Židů. Hleďte si osvojiti přirozené dobré vlastnosti, které na nich vidíte. Ale, probožh, nechtějte sami státi se smýšlením a jednáním Židy. Jejich hlavním, pozemským cílem je: majetek, bohatství. Smysl života vidí zde na zemi. Ale Kristus proti této židovské nenasytlosti volal: »*Hleďte nejprve království nebeského a spravedlnosti jeho; a to ostatní bude vám přidáno.*« Bohatství nesmí býti hlavním cílem křesťana. Domohl-li se ho, má ho užívati ku cti Boží a k prospěchu bližního. Křesťan pečuje v první řadě o svojí duši, její posvěcení; hřešil-li, stává se kajícím. Věří a doufá v život věčný, jak Kristus řekl: »Co je platno člověku, byť celý svět získal, ale na duši škody utrpěl!« V tom je smysl jeho pozemského života. Náš křesťanský liberál tím, že přijal mentalitu židovskou, duševně se požidovštil. Náš liberální obchodník, průmyslník často je duševně plno-

krevným semitou. Žaluje jen, že jej Židé předhonili. A při tom horuje pro radikální antisemitismus! Není to krutá ironie doby? Antisemitismus znamená návrat k praktickému křesťanství. *Semitismu musíme čeliti rechristianismem.*

Ale i zákonodárství států mají míti na zřeteli ochranu křesťanské kultury. Je to naprostá skutečnost, že *emancipace Židů*, jejich plné zrovnoprávnění ve všech oborech veřejného života, *vedla k mancipaci* (podmanění, zotročení) křesťanů, domácích, původních obyvatelů. Státní zákony musí býti stanoveny v duchu křesťanském. A na ochranu křesťanů proti vnikání židovstva je nutno: 1. Omezení židů ve všech oborech kultury, průmyslu, hospodářství na počet, odpovídající poměrné početnosti, jejich percentualitě v zemi a státě. Tedy »*numerus clausus*«. 2. Stanoviti pro Židy zvláštní *zákon minoritní*, kterým budou považováni za národnostní menšinu (jako Němci, Maďaři), a jimiž budou nejen omezeni ve své expansi, ale *také chráněni proti každému možnému nebezpečí*, bouří a pronásledování antisemitismem. Neboť potom antisemitismu nebude více.

Pokřtění Židé. První křesťanská obec v Jerusalemě byla výhradně ze Židů, na víru obrácených. Ale Kristovo volání k národu, který byl nositelem messiánské ideje, setkalo se s malým úspěchem. Odtud jeho bolestný povzdech: *»Mnoho je povolených, ale málo vyvolených.«*

Politicko - náboženský duch zcela znetvořil jejich ideu o Vykupiteli. Leč o tom psáno již dříve.

Zde chceme se dotknouti otázky: Jak máme hleděti na Židy dnešní doby, kteří stali se křesťany. Těch, kteří učinili tak ze zájmů světských, vidouce v tom ať hmotný, ať mravní zisk v přítomné době, chváliti ovšem nelze. Je to motiv nízký. Nedůstojná hra člověka ve věcech svatých.

Ale přece jsou případy — a těch bývá, bohužel, méně nežli oněch, — kdy důvody velmi vážné, hluboké a opravdové vedou Židy k víře křesťanské. Mnohdy přímo do katolické církve.

Slovo »pokřtěný Žid« bývá často míněno s příhanou. Právem týká se oněch, kteří z motivů časných výhod a z prospěchu, dali se pokřtiti. Chce se tím říci, že takový neofyta nezapřel špatné vlastnosti své rasy. Ale jméno »pokřtěný Žid« správně

ně náleží i těm, kdo z opravdového přesvědčení změnili svoji víru. Kdo byl vlastně bližší náboženství křesťanskému nežli Israelita, vychovaný v duchu Starého zákona? Sv. Pavel, obrátiv se se zvláštní milostí Boží, nazval Starý zákon »*paedagogem*«, vychovatelem ke Kristu. A tímto vychovatelem ke Kristu Starý zákon byl vždy a je i podnes a na věky.

Úctyhodný neofyta z národa židovského nezapírá svoji národnost. A hrdě může říci: »Jsem národností Žid, náboženstvím katolík.« Neboť podle mého názoru lze měniti náboženské vyznání, ale nelze měniti národnosti. Neboť co je to národ? Zajisté souhrn všech těch mrtvých i živých lidí, kteří jsou si vědomi své rodové, krevní příslušnosti ke svému ať skutečnému (synové Abrahamovi) či legendárnímu (na př. náš praotec Čech) praotci. A svých předků nikdo nemůže se zříci. Rodný list je legální listina, svědčí o původu jedincově a tím také o jeho národnosti. Ortodoxní Židé také pevně na tom trvají a zdůrazňují, že tvoří jeden, celistvý, byť po celém světě rozptýlený národ.

Jinak soudí t. zv. *assimilanti*, to jest ti Židé, kteří se pokoušejí dokazovati, že

Židé nejsou celistvým, jediným národem a proto usilují přizpůsobiti se tomu národu, v němž žijí. Ve Francii chtějí býti Fran-
couzy, v Itálii, Německu, Uhřích, v Česko-
slovensku členy těchto národů. V Němec-
ku »čistota rasy« je bojovným heslem proti
těmto assimilantům.

Katolická církev přijímá konvertity
ze židovstva s láskou a důvěrou. Kristus
krásně řekl: »Mám ještě i jiné ovce, které
nejsou z tohoto ovčince. Také ty musím
přivésti a hlas můj slyšeti budou. A bude
jeden ovčinec a jeden pastýř.« Missijní
poslání katolické církve je i v národě ži-
dovském. Ve Vídni je »*Spolek sv. Pavla*«,
který soustavně missijní své úkoly plní
mezi Židy, po pravdě svého Messiáše tou-
žícími.

Křesťané ze židovstva mají k posí-
lení své nové víry tytéž prostředky po ruce
(mše sv., svátosti, svátky atd.), jako své
dávné víře věrní křesťané. Ale křtem a mi-
lostí Boží podpořený neofyta mění jenom
určité vlastnosti duše. *Krev a rasa křtem
sv. se nemění.* A právě Židé během staletí
dědí vlastnosti, které přecházejí z praotců
i na nejzazší jejich potomstvo. Je to veliký
stupeň intelektualismu, houževnatost, prů-

bojnost, značná touha vyniknouti nad ostatní, býti v čele.

Tyto vlastnosti, jinak úcty a chvály hodné, přenáší konvertita v církev, v okruh katolíků. To je dávná zkušenost. A ta vede katolické vůdčí hlavy k jisté opatrnosti. Není to vždy nedůvěra k vynikajícím mužům konvertitům jako spíše obava, aby mezi osvědčenými a dlouholetými pracovníky a jím nevznikla jistá přirozená řevnivost. Aby v obec nebyl vnesen svár, jemuž ani nejstarší křesťanské obce, jak o tom svědčí listy sv. Pavla, se nevyhnuly. Odtud ono volání sv. Pavla: »*Non neophytum!*«

Tak zavedena byla v řádě jesuitském jistá prakse, že ve svůj noviciát přijímá ty ze židovského rodu, jejichž aspoň děd byl křesťanské víry. Tedy až *třetí generaci*. Stejně jedná i řád františkánský. Má v tradici církve náležitě vrůstí ten, který nedávno v ni byl přijat.

Celá naše úvaha, jak nezaujatý čtenář jistě uzná, není nikterak antisemitská, pravému židovstvu nepřátelská. Ano, nerozpakuji se říci, že je *duchem smířlivosti a filosemitismem diktována*. Neboť je dojista v zájmu samého židovstva, aby jako národní minorita, nebo jak Dostojevskij

říká, jako »stát ve státě«, svoje postavení si uvědomili a *na prospěch klidného spolužití*, na němž záleží, nestrhovali na sebe ony praerogativy, které klid ohrožují. Aby sami nevyvolávali to, co nazýváme antisemitismem, a co jim je nepříjemným a nám v zájmu snášlivosti nežádoucím.

**VŠECHNA PRÁVA
VYHRAZENA.**

Kč 4.50